

Remissvar

Beslutad: 2022-12-01

Diarienummer: 5.1.1-2022-0997

Till: Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
henrik.moberg@regeringskansliet.se

Ert datum: 2022-10-05

Er referens: S2022/03952

Yttrande över utkastet till propositionen Senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista

Rikskontrollen har getts möjlighet att lämna synpunkter på utkastet till propositionen Senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista.

Synpunkterna baseras på iakttagelser som Rikskontrollen har gjort i effektivitetsrevisionens granskningar Mesta möjliga hälsa för skattepengarna – statens subventionering av läkemedel (RiR 2021:14) och Statens tillsyn över apotek och partihandel med läkemedel (RiR 2022:11).

Rikskontrollens synpunkter på propositionens förslag

Rikskontrollen tar inte ställning till tidpunkt för regionernas anslutning till nationell läkemedelslista, men vill samtidigt understryka att införandet av registret kommer att ge viktiga förutsättningar för kontroll och uppföljning som vi identifierat i våra granskningar. Rikskontrollen tar inte heller ställning till tidpunkt för senareläggning av E-hälsomyndighetens skyldighet att informera Inspektionen för vård och omsorg.

Verkställandet av nationell läkemedelslista förutsätter att regionernas arbete med moderniseringen av vårdinformationssystem är avslutad innan anslutning till det nya registret kan ske. Mot bakgrund av detta gör regionerna bedömningen att anslutningen till registret, och breddinförandet av nationell läkemedelslistas funktionalitet, tidigast kan ske den 1 januari 2028.

I utkastet till propositionen framhåller regeringen att ett skyndsamt införande av registret nationell läkemedelslista är angeläget, bland annat på grund av den ökade patientsäkerhet registret förväntas bidra till. Samtidigt får införandet av registret inte ske på bekostnad av andra patientsäkerhetsrisker, orsakade av att vård- och apoteksaktörer inte är redo att ansluta till det nya systemet. Regeringen gör därför bedömningen att tidsgränsen för regionernas anslutning till nationell läkemedelslista bör flyttas fram till den 1 december 2025, men inte senare än så. Riksrevisionen delar regeringens bedömning att det är angeläget med ett skyndsamt införande och hänvisar till två publicerade granskningar som berör nationell läkemedelslista.

I granskningsrapporten Statens tillsyn över apotek och partihandel med läkemedel (RiR 2022:11) har Riksrevisionen bland annat granskat E-hälsomyndighetens arbete med att leverera kvalitetssäkrat underlag till tillsynsmyndigheterna. Riksrevisionens iakttagelser visar att uppgifterna från apoteken kvalitetssäkras tillfredsställande. En bidragande faktor till det är det valideringssystem med automatiska format- och författningskontroller som E-hälsomyndigheten byggt upp i nationell läkemedelslista. Om formatet på ett recept från vården exempelvis inte följer hur olika informationsmängder ska skrivas, eller om receptet strider mot vissa föreskrifter, avisas receptet. Ur ett patientperspektiv är ett skyndsamt införande av registret nationell läkemedelslista hos regionerna därför önskvärt.

Regeringen gör vidare bedömningen att en senareläggning av kravet på regionernas anslutning till nationell läkemedelslista gör att positiva effekter på kostnadsutvecklingen för läkemedel inom läkemedelförmånssystemet försenas. Bland annat handlar det om Tandvårds- och läkemedelförmånsverkets möjligheter att använda uppgift om ordinationsorsak för indikationsbaserade subventionsbeslut.

Regeringens bedömning ligger i linje med Riksrevisionens iakttagelser i granskningsrapporten Mesta möjliga hälsa för skattepengarna – statens subventionering av läkemedel (RiR 2021:14). I granskningen konstaterade Riksrevisionen att Tandvårds- och läkemedelförmånsverket är i behov av bättre tillgång till data i befintliga myndighetsregister. I relation till E-hälsomyndighetens receptregister handlar det om tillgången till uppgift om ordinationsorsak, i syfte att kunna följa upp en förmånsbegränsning till en viss indikation. På grund av ändamålsbegränsningar i lagen (2018:1156) om receptregister kan Tandvårds- och läkemedelförmånsverket i dagsläget inte få tillgång till data från receptregistret

för att följa upp förmånsbegränsningarna. I syfte att ge Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket bättre möjligheter att följa upp subventionsbeslut är myndigheten därför också i behov av tillgång till uppgifter från nationell läkemedelslista. Enligt Riksrevisionen är ett skyndsamt införande av registret således önskvärt även ur detta perspektiv.

Riksrevisionen vill slutligen nämna att registret också är viktigt dels i syfte att ge förskrivare och apotekspersonal en bättre bild av patienternas fullständiga läkemedelsanvändning, dels i syfte att ge myndigheterna bättre förutsättningar att styra och kontrollera läkemedelsförskrivningen.

Riksrevisor Helena Lindberg har beslutat detta remissvar. Revisionsdirektör Gabriella Sjögren Lindquist har varit föredragande. Enhetschef Magdalena Brasch och praktikant Linn Hemmar Larsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Helena Lindberg

Gabriella Sjögren Lindquist

För kännedom

Regeringskansliet; Socialdepartementet